

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego W. M.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 10 czerwca 2020 r.,
postanawia

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

I.

W.M. (dalej: Wnoszący protest), 11 maja 2020 r. wniósł protest dotyczący wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej (dalej: Prezydenta RP) zarządzonych na 10 maja 2020 r. formułując zarzut nieuwzględnienia oddanego przez niego głosu.

Wnoszący protest wskazał, że oddał swój głos w tych wyborach, gdyż żaden uprawniony organ ich nie odwołał. Według Wnoszącego protest głos ten został oddany poprzez przesłanie jego treści pocztą e-mail na adres [...] Delegatury Krajowego Biura Wyborczego oraz do wiadomości Krajowego Biura Wyborczego w W.. Wnoszący protest podniósł, że w korespondencji podał przyczynę takiej formy

oddania głosu; jego głos zawierał wszystkie informacje potrzebne do tego, aby organ mógł sprawdzić uprawnienie do głosowania, jak również głos został oddany na kandydata z publicznie znanej listy kandydatów, którzy przeszli odpowiednie procedury wyborcze. Mimo, że Wnoszący protest nie oddał głosu na karcie do głosowania (co jest jedynie kwestią techniczną), skoro nie otrzymał takiej karty, zagłosował w najlepszej wierze, w czytelnej i jednoznacznej formie.

Zdaniem Wnoszącego protest podstawą sformułowanego przez niego zarzutu protestu jest dokonana przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej: PKW) wykładnia, „z której wynika, że głosowanie się nie odbyło, z czego rzekomo można domniemywać że do wyborów nie stanął żaden kandydat”. Wnoszący protest wskazał, że jego zdaniem, skoro oddał swój głos, a podobnie mogli uczynić również inni obywatele, wykładnia przyjęta przez PKW „jest niewłaściwa, oddane głosy należy policzyć, wyniki ogłosić i podać Sądowi Najwyższemu w formie przewidzianego prawem komunikatu, w celu stwierdzenia przez ten upoważniony organ ważności lub nieważności wyników wyborów”.

II.

W piśmie z 19 maja 2020 r. Przewodniczący PKW wniósł o pozostawienie protestu wyborczego bez rozpoznania z uwagi na brak podstaw do jego wniesienia. Przewodniczący PKW podniósł, że w związku z tym, że głosowanie w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na 10 maja 2020 r. nie odbyło się, PKW działając na podstawie art. 293 § 1 w zw. z art. 293 § 3 oraz art. 160 § 1 pkt 1 Kodeksu wyborczego (dalej: k.wyb.), 10 maja 2020 r. podjęła uchwałę nr 129/2020 w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Zdaniem Przewodniczącego PKW, z uwagi na brak możliwości głosowania na kandydatów i nieprzeprowadzenie w związku z tym głosowania w wyborach Prezydenta RP 10 maja 2020 r., PKW nie mogła m.in.:

1. ustalić wyników głosowania na kandydatów i sporządzić protokołu głosowania (art. 316 k.wyb.);
2. stwierdzić, w drodze uchwały, wyniku wyborów (art. 317 § 1 k.wyb.);
3. podać do publicznej wiadomości wyników głosowania i wyniku wyborów (art. 318 § 1 i 3 k.wyb.);

4. sporządzić i przekazać Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Sądowi Najwyższemu sprawozdania z wyborów, gdyż zgodnie z art. 320 k.wyb. sporządza się je nie później niż 14. dnia po podaniu do publicznej wiadomości wyników wyborów, które nie zostały ustalone w konsekwencji nieprzeprowadzenia głosowania.

Następnie Przewodniczący PKW wskazał, że zgodnie z art. 321 § 1 k.wyb. protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez PKW. Brak możliwości stwierdzenia wyniku wyborów Prezydenta RP oraz podania go do wiadomości publicznej, oznacza zatem także, że nie rozpoczął biegu termin do wnoszenia protestów wyborczych, o którym mowa w ww. przepisie.

Zdaniem Przewodniczącego PKW, w związku z uchwałą nr 129/2020 z dnia 10 maja 2020 r., proces wyborczy dotyczący wyborów Prezydenta RP zarządzonych na 10 maja 2020 r. został zakończony, a Kodeks wyborczy nie przewiduje środka odwoławczego od ww. uchwały.

W piśmie z 20 maja 2020 r. Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu. Prokurator Generalny podniósł, że podjęcie przez PKW ww. uchwały z 10 maja 2020 r. odpowiada sytuacji, w której nie zarejestrowano w ogóle żadnego kandydata, a w takim przypadku wyborów nie przeprowadza się. Zdaniem Prokuratora Generalnego prowadzi to do wniosku, że 10 maja 2020 r. wybory Prezydenta RP nie odbyły się. W związku z tym protest wniesiony w niniejszej sprawie nie spełnia warunków wskazanych w art. 321 § 1 k.wyb. gdyż jest bezprzedmiotowy – z uwagi na nieodbycie się wyborów. Niedojście wyborów do skutku spowodowało również, że 14-dniowy termin z art. 321 § 1 k.wyb. nie rozpoczął swojego biegu.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 321 § 1 k.wyb., protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez PKW. Na podstawie

art. 318 § 1 i 3 k.wyb. wyniki głosowania i wynik wyborów PKW podaje do publicznej wiadomości w formie obwieszczenia, które podlega ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

W uchwale nr 129/2020 z dnia 10 maja 2020 r. w sprawie stwierdzenia braku możliwości głosowania na kandydatów w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej PKW stwierdziła (§ 1 i 2), że w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na 10 maja 2020 r. „brak było możliwości głosowania na kandydatów”, oraz że fakt ten jest równoważny w skutkach z przewidzianym w art. 293 § 3 k.wyb. brakiem możliwości głosowania ze względu na brak kandydatów.

Nie przesądzając w tym miejscu charakteru prawnego przywołanej uchwały PKW ani jej oceny prawnej, na uwagę zasługuje fakt, że ani w ww. uchwale, ani w obwieszczeniu w trybie przewidzianym ww. przepisami Kodeksu wyborczego, PKW nie podała wyników wyborów Prezydenta RP zarządzonych na 10 maja 2020 r. do publicznej wiadomości. W związku z tym, termin określony w przytoczonym art. 321 § 1 k.wyb. nie rozpoczął swojego biegu i nie powstała możliwość skutecznego wniesienia protestu wyborczego. W świetle powyższego protest wniesiony w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy uznał za przedwczesny.

Zgodnie z art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Z tego względu, na podstawie art. 321 § 1 w zw. z art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.